

Glasilo Občine Lukovica

Rokovnjak

April 2022, letnik XXIII, številka 3, izid: 14. 4. 2022

6

2. srečanje kmetijskih gospodarstev

8

Intervju: Primož Smrkolj z ekološke kmetije Lebar

14

Triglavski ledenik v Peking potoval tudi s pomočjo Lukovičanov

Razstava del slovensko-avstrijskega sadjarskega strokovnjaka Jožefa Lešnika ob 150-letnici njegovega rojstva

V petek, 18. marca 2022, smo imeli v sadjarskem muzeju Tepka (ekološka kmetija Pr' Matet) v Gradišču pri Lukovici otvoritev razstave del slovensko-avstrijskega strokovnjaka Jožefa Lešnika (1872–1949). Razstava je posvečena 150-letnici rojstva tega našega velikega, a žal premalo poznanega vrhunskega sadjarskega strokovnjaka.

V krajšem kulturnem programu otvoritve je avtor razstave Boštjan Godec predstavil strokovno delo Jožefa Lešnika, pranečakinja Nada Turnšek pa nekatere podrobnosti njegovega zasebnega življenja. Pri tem velja poudariti, da se je Jožef Lešnik kmalu po 1. svetovni vojni želel vrniti v domovino, a mu je naša tedanja oblast ponudila sila podcenjeno delovno mesto, ki ga kot takrat že uveljavljeni sadjarski strokovnjak ni mogel sprejeti. Jure Čuš z MKGP, sektorja za trajnostno kmetijstvo, je predstavil nekatere usmeritve in programe države glede ohranjanja naših genskih rastlinskih virov, v imenu gostitelja je nekaj lokalnih (gradiščanskih) zanimivosti dodal Marko Cerar. Z bogato kulinarično postrežbo so se izkazali soorganizatorji iz Starš. Razstava, pripravljena v okviru evropskega projekta „Travniški sadovnjaki“, bo v sadjarskem muzeju Tepka na ogled do konca maja. Redko se zgodi, a tokrat se je, da otvoritev razstave sovpade z dnem rojstva glavnega protagonista. Jožef Lešnik se je namreč rodil prav 18. marca 1872 v Staršah na Dravskem polju. Osnovno oz. ljudsko šolo je obiskoval v domačem kraju, realko je končal v Mariboru, kmetijsko šolo pa v Grottenhoffu pri Gradcu. V začetku svoje poklicne poti je bil zaposlen na Sadjarski in vinarški šoli v Mariboru kot strokovni in potujoči učitelj, od leta 1898 dalje pa je deloval v Avstriji. Njegovo strokovno delovanje je bilo vsestransko. Bil

je učitelj, deželni inšpektor za sadjarstvo, direktor strokovne službe za sadjarstvo, vinnogradništvo in vrtnarstvo, vladni in dvorni svetnik, predsednik deželne zveze sadjarjev ter nenazadnje pisec sadjarskih knjig, knjižic in priročnikov ter številnih strokovnih člankov različnih sadjarskih vsebin. Nekatera pomembnejša sadjarska dela, ki so izšla v njegovem avtorstvu oz. soavtorstvu, so *Praktische Anleitung zum rationellen Betrieb des Obstbaues*, 1908, *Das Einkochen des Obstes im bürgerlichen Haushalte*, 1910, *Die Obstweinebereitung*, 1911, *Empfehlenswerte Obstsorten*, 1912, *Die Mostbirnen*. 1913, *Frostschäden und Frostschutz in der Landwirtschaft mit besonderer Berücksichtigung des Weinbaues*, 1928, *Pflanzung und Pflege der Obstbäume und Beerensträucher*, 1948 ter posthumno *Die Marille*, 1954. Jožef Lešnik je bil zelo ponosen na svoj rod ter je rad govoril slovensko. S slovenskimi sadjarskimi strokovnjaki takratnega časa je imel tesne stike. Znano je njegovo sodelovanje in dopisovanje z Martinom Humekom, Francem Goričanom ter Josipom Priolom. Umrli je 24. oktobra 1949 na Dunaju, kjer je tudi pokopan.

Otvoritev razstave ni imela zgolj sadjarske tematike, rdečo nit je namreč predstavljala poezija, ki jo je prebirala Matetova sosedka Bilka Demšar. Poleg Vodnikovega Dramila in Jarčeve hruške je bila pomenljiva tudi zadnja z naslovom Dunaj. Z njo smo se vsaj za nekaj

Ilustracija sorte viljamovka v knjigi *Empfehlenswerte Obstsorten* iz leta 1912. Gre za izredno kakovostno pomološko zbirko, v kateri so opisane priporočene sorte jablan, hrušk in češenj za Spodnjo Avstrijo. Bogato je tudi slikovno gradivo, ki obsega 112 barvnih slik.

časa vrnili tja, kjer je Lešnik veliko in največ ustvaril – na Dunaj. Pa naj zaključim z delom te pesmi.

*Pojdiva še enkrat na Dunaj,
na polko, na vino, na torto, na čaj.
Pojdiva še enkrat na Dunaj,
vrtet se okrog Schönbrunnskih dreves.
Pojdiva še enkrat na Dunaj,
odplesat zadnji ples.*

(Počeni škafi, 2018)

BESEDILO: BOŠTJAN GODEC,
FOTO: JANI GAČNIK, NEŽA MAHORČIČ

Notranjost muzeja Tepka z razstavo, ki bo na ogled do konca maja 2022.

Jožef Lešnik, 1930.